

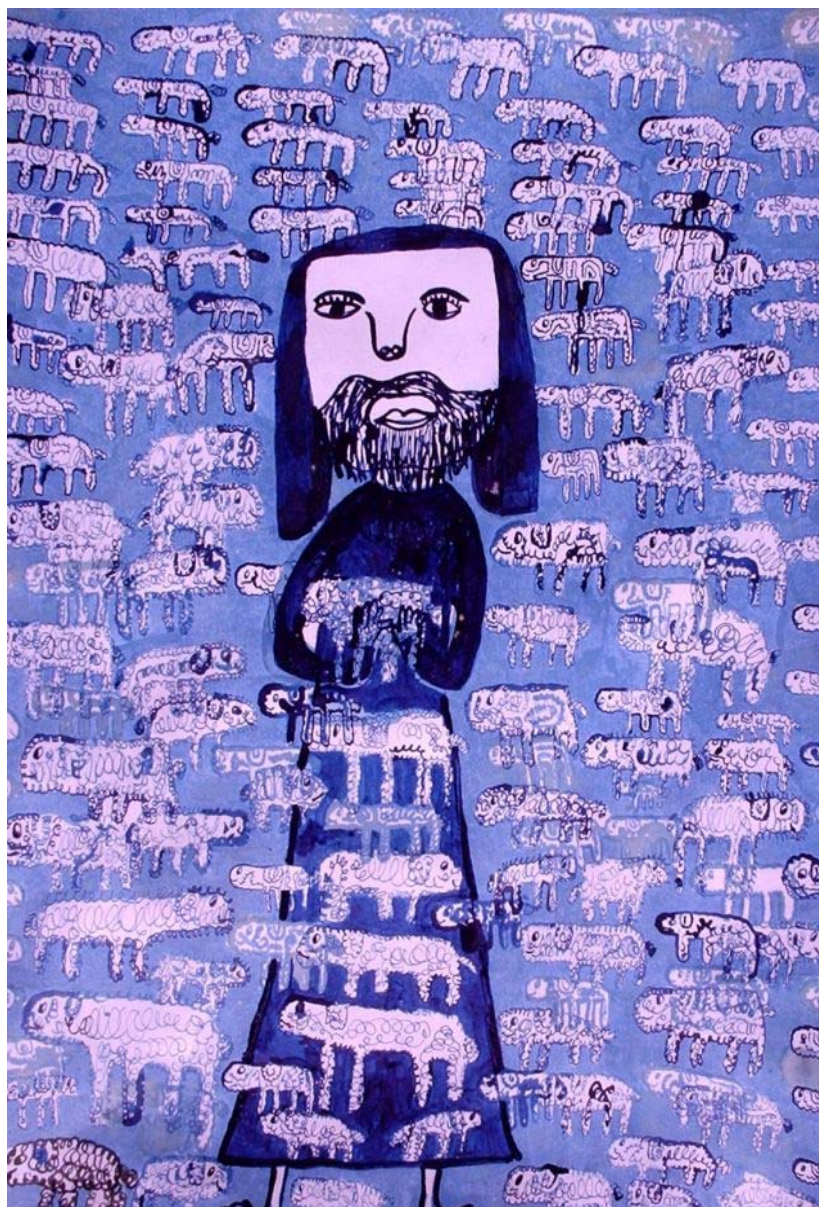

KATECHETICKÉ OZVENY

Informátor a metodický pomocník pre katechétov Spišskej diecézy

Šk. r. 2004/2005

č. 1

Nikola Majerčáková: O stratenej ovci, I. miesto v II. Kat. celoslovenského kola výtvarnej súťaže

Blúdila ovečka, blúdila lesom, pastier ju zavolať láskavým hlasom:
ovečka malá, vráť sa späť, vráť, ja som tvoj pastier, budem ťa pást'.

Po pastvách voňavých, potôčkoch čistých, po lúkach zelených, po cestách istých,
vedie ju Pán Ježiš, ten dobrý pastier, ktorý svoj život dal, aby ju našiel.

Pieseň Ovečka z MG kazety Malý Dávid, 1993

Obsah

Úvodník	str. 2
Pedagogicko-organizačné pokyny	str. 3 – 4
Biblická olympiáda, učebné plány	str. 5
Profil – Albert Schweitzer	str. 6
Ponúkame, Neprehliadnite	str. 7

Úvodník

Každý začiatok je spojený s očakávaniami, nádejami a plánmi do budúcnosti. Začiatok nového školského roka vzbudzuje v žiakoch, rodičoch a učiteľoch skúmané otázky, čo prinesie desaťmesačná práca vo výchove a vzdelávaní.

Z pohľadu legislatívy sa v novom školskom roku začína uplatňovať Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní. Týmto sa právne a organizačne uskutočňuje základné právo žiakov „osvojovať si náboženstvo, ku ktorému patria. Nemožno nerešpektovať toto ich právo hlbšie poznať Krista a spásu- nosnú zvesť, ktorú priniesol v jej úplnosti“ (VDK 74). Sme vďační všetkým, ktorí sa o to v našej spoločnosti pričínili. Avšak nám, ktorí sme v katechetickej službe Cirkvi, je potrebné si uvedomiť, že situáciu viery a života žiakov, ktorí chodia na školské vyučovanie náboženstva, charakterizujú neustále zmeny.

Aby školské vyučovanie náboženstva mohlo spĺňať svoje ciele, očakávania žiakov, rodičov, Cirkvi a verejnosti, je nám potrebné v každodennom výchovno-vzdelávacom dialógu so žiakmi brať do úvahy dvojakú skutočnosť: prirodzenú i nadprirodzenú. Naši otcovia biskupi na mesiac september vyzývajú celé katolícke spoločenstvo v našej vlasti modliť sa za žiakov, aby si za vzor brali Pána Ježiša, ktorý rástol v milosti a obľube pred Bohom i pred ľuďmi. Cieľom školského vyučovania náboženstva a celej náboženskej výchovy je vychovať zrelého človeka, ktorý dokáže lepšie pochopiť kresťanské poslanstvo vo vzťahu k základným existenčným problémom, hľadaniu zmyslu ľudského života a k hlavným základným problémom, s ktorými sa ľudstvo dnes stretáva (porov. VDK 75). Ak majú mladí ľudia tieto záležitosti zvládnuť, potrebujú, podľa slov Svätého Otca, rásť vo svätcov nového tisícročia, ktorí budú apoštolmi evanjelia a tvorcami nového ľudstva. Na túto úlohu sa majú mladí pripravovať v škole viery a života.

Školské vyučovanie náboženstva a farská katechéza pomáha žiakom a mladým ľuďom poznávať evanjelium, osvojovať si ho pozorným štúdiom a prijímaním Pánovho slova, učenia Cirkvi. Toto poznávanie im pomáha prijímať kresťanské poslanstvo v celej hĺbke

a šírke. Mladí ľudia sa na hodinách náboženstva a farskej katechézy učia hľadať zmysel vlastnej existencie a ľudstva. Rastú takto v pravde pred Bohom a ľuďmi. Žiaci sa účasťou na katechéze formujú v ľudí, ktorí ako aktívni členovia Cirkvi a spoločnosti majú za úlohu uplatňovať zásady kresťanského poslania v osobnom živote a vo vzťahu k iným stávať sa tvorcami pokoja a civilizácie lásky. Je na nás katechetoch, aby sme mladých ľudí svojou výchovnou prácou a osobným svedectvom presvedčili, že stojí zato dnes sa zasadzovať za pravé ľudské hodnoty, že dnešný svet sa dá vybudovať na sile lásky a odpustenia, na sile morálnych hodnôt, ktoré pozdvihujú, a nie degradujú samotného človeka a jeho dôstojnosť. Morálny a duchovný zápas o svätosť mladých ľudí dnes prebieha vo výchovnom dialógu katechéty s mladými o tom, čo dvíha ich morálny, duchovný profil a rast. Naozaj rásť pred Bohom a pred ľuďmi znamená, podľa slov Jána Pavla II. K mladým v Jubileu, byť kontemplatívny a milujúci v modlitbe. Dnešná katechéza v škole, v rodine a vo farnosti má mladým ukázať cestu k tomuto rozmeru života viery, ktorý tkvie v kontemplaníi tajomstva Božieho života vlievajúcего sa do ľudskej duše a vo formovaní sa v duchovnú nádobu Božej milosti, z ktorej môžu aj iní čerpať svätosť samého Boha. Kiežby hodiny náboženstva a farskej katechézy boli pre mladých ľudí inšpiráciou stať sa svätcami nového veku, ktorí dokážu sami prijať a iným ponúknuť prameň Božieho života. Je na nás katechetoch, aby sme im toto umožnili v novom školskom a katechetickom roku, aby si žiaci obľúbili tento výchovno-vzdelávací dialóg viery a radi navštevovali vyučovanie náboženstva v škole, či hodiny farskej katechézy.

Vám a všetkým mladým, ktorí prijali pozvanie do školy viery a života na hodinách náboženstva a katechézy, vyprosujeme od Pána hojnosť Božích milostí a prajeme do nového školského a katechetického roka duchovný zápal, pedagogické umenie, vzájomnú empatiu a lásku k duchovnej práci pre Božie kráľovstvo.

Vaši kolegovia z DKS

PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÉ POKYNY (vybrané časti)

1.1. Organizácia školského roka

Vyučovanie: V súlade s vyhláškou MŠMŠ SR č. 122/1992 Zb. o organizácii školského roka v základných a stredných školách sa určuje obdobie školského vyučovania a školských prázdnin. Prvý polrok sa začína 1. septembra 2004, vyučovanie sa začína 2. septembra 2004 (štvrtok) a končí sa 31. januára 2005 (pondelok). Druhý polrok sa začína 1. februára 2005, vyučovanie sa začína 2. februára 2005 (streda) a končí sa 30. júna 2005 (štvrtok). Prázdniny: Jesenné prázdniny sa začínajú 28. októbra 2004 (štvrtok) a končia sa 29. októbra 2004. Vyučovanie sa začína 2. novembra 2004 (utorok). Vianočné prázdniny sa začínajú 23. decembra 2004 (štvrtok) a končia sa 31. decembra 2004. Vyučovanie sa začína 3. januára 2005 (pondelok). Polročné prázdniny sú 1. februára 2005 (utorok). Jarné prázdniny sú v jednotlivých krajoch nasledovne: 14.2. – 18.2.2005: Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj. 21.2. – 25.2.2005: Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj. 28.2. – 4.3.2005: Prešovský kraj, Košický kraj. Veľkonočné prázdniny sa začínajú 24. marca 2005 (štvrtok) a končia sa 29. marca 2005 (utorok). Vyučovanie sa začína 30. marca 2005 (streda). Letné prázdniny sa začínajú 1. júla 2005 a končia sa 31. augusta 2005.

1.2. Všeobecné záväzné právne predpisy a koncepcné materiály

Od vydania posledných POP pre školy a školské zariadenia vstúpili na školský rok 2003/2004 vstúpili do platnosti nasledovné zákony, nariadenia vlády, metodické pokyny a usmernenia platné pre základné a stredné školy: - Usmernenie MŠ SR č. 440/2003-4 zo dňa 30.4.2003 k spolupráci základných škôl, stredných škôl a školských zariadení s cirkvami a náboženskými spoločnosťami a k realizácii aktivít súvisiacich s výchovou k manželstvu a rodičovstvu.

1.3. Celoslovenské súťaže, projekty a programy

1. MŠ SR v školskom roku 2004/2005 podporuje súťaže žiakov základných škôl a stredných škôl, ktoré sa budú konať v súlade s organizačnými poriadkami zaregistrovanými

na MŠ SR. Zoznam súťaží je uvedený v prílohe č. 1 POP.

2. Predmetové olympiády, súťaže v odborných vedomostiach a zručnostiach, školské športové súťaže žiakov základných a stredných škôl považovať za integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu. V tejto súvislosti sa odporúča riaditeľom škôl hmotne zainteresovať učiteľov, ktorí sa podieľajú na organizovaní a riadení uvedených aktivít a príprave žiakov na tieto súťaže.
3. Riaditeľom škôl sa odporúča podporovať zapájanie svojich žiakov do súťaží a uvoľňovať ich na tie, ktoré majú MŠ SR schválené organizačné poriadky.

1.5. Informácie k výchovno-vzdelávacím aktivitám škôl a školských zariadení

40. Školy a školské zariadenia si môžu prostredníctvom MPC alebo priamo vo VÚDPP objednať vzdelávacie prednášky psychológov na tému práce s deťmi minoritných skupín (deti s postihnutím, nadané deti, príslušníci rómskeho etnika, sociálne znevýhodnené deti).

2. Školy a školské zariadenia

2.1. Všeobecné pokyny

2. Predmet náboženská výchova sa na školách s výnimkou cirkevných neklasifikuje, na vysvedčení a v príslušných dokumentoch sa uvedie „absolvoval(a)“.
3. Riaditelia cirkevných škôl po prerokovaní s pedagogickou radou môžu rozhodnúť o klasifikovaní predmetu náboženstvo.
4. **Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie predmetu etická výchova a náboženská výchova** na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov. Počty žiakov v jednotlivých ročníkoch nahlási riaditeľ školy najneskôr do 15.6. zriaďovateľovi školy.
5. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny **nie väčšie ako 23 žiakov**. Ak by mal počet žiakov v jednej skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesnúť **pod 12**, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.

2.2. Základné školy

2.2.1. Všeobecné pokyny

4. Základným školám sa odporúča:

- implementovať prvky environmentálnej výchovy (učebné osnovy environmentálnej výchovy pre ZŠ a SŠ) do časovo-tematických plánov všetkých vyučovacích predmetov.

- informovať rodičov žiakov o možnosti slovného hodnotenia žiakov vo všetkých vyučovacích predmetoch v 2.-4. ročníku ZŠ a o možnosti slovného hodnotenia výchovných predmetov v 5.-9. ročníku ZŠ.

6. Pri zápise žiakov do prvého ročníka zistiť aj počty žiakov prihlásených na náboženskú výchovu pre nasledujúci školský rok, ktoré riaditeľ školy nahlási najneskôr do 15.6. zriaďovateľovi školy.

9. V cirkevných ZŠ, ktorých zriaďovateľom je subjekt katolíckej cirkvi, sa vyučuje podľa súboru učebných plánov pre 1.-9. ročník katolíckych ZŠ odsúhlasených MŠ SR pod č. 398/2001-45 zo dňa 24.8.2001 s platnosťou do 1.9.2001.

2.2.2. Prvý stupeň ZŠ

6. Na I. stupni ZŠ začínajúc prvým ročníkom v školskom roku 2004-2005 na základe záujmu zákonných zástupcov vyučovať ako povinne voliteľný predmet etickú výchovu v alternácii s náboženskou výchovou.

2.2.3. Druhý stupeň ZŠ

4. V 5.-9. ročníku vyučovať etickú výchovu ako povinný predmet v alternatíve s náboženskou výchovou v rozsahu 1 hodiny týždenne. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinného predmetu etická výchova na predmet náboženská výchova a opačne. Žiaci, ktorí navštevujú povinný predmet náboženská výchova si môžu etickú výchovu vybrať ako nepovinný predmet a opačne.

2.3. Stredné školy

2.3.1. Všeobecné pokyny

3. Vyučovanie povinných predmetov etická výchova alebo náboženská výchova v 1. a 2. ročníku stredných škôl a v 1. -6. ročníku osemročného štúdia v gymnáziách zabezpečiť podľa písomného rozhodnutia zákonných zástupcov žiakov. Žiaci navštevujúci povinný predmet etická výchova sa môžu prihlásiť na vyučovanie nepovinného predmetu náboženská výchova a naopak. V súvislosti s právami dieťaťa podľa Dohovoru o právach dieťaťa, oprávnenie rodičov alebo zákonných zástupcov rozhodovať o náboženskej výchove dieťaťa končí dovŕšením pätnásteho roku života, kedy je

dieťaťu priznané právo o tejto otázke rozhodovať samostatne.

2.5. Školské zariadenia

2.5.1. Výchovno-vzdelávacie zariadenia

2.5.1.3. Školské kluby detí

1. Školské kluby detí využívajú vzdelávacie poukazy ako bonusový systém finančnej podpory v zmysle zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.

2.5.1.4. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti

10. Centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti využívajú vzdelávacie poukazy ako bonusový systém finančnej podpory.

3. Materiálno-technické zabezpečenie škôl a školských zariadení

3.1. Učebnice a učebné pomôcky

1. Nákup učebníc pre ZŠ a SŠ na školský rok 2004/2005 vychádza z požiadaviek škôl na učebnice v objednávacom konaní z konca r. 2003. Finančné možnosti nákupu sú limitované. Požiadavku škôl pokrývajú len na 63%. Zoznam titulov zaradených do edičného plánu učebníc na rok 2004 je rozdelený do dvoch kategórií A a B. Kategória A obsahuje učebnice, ktoré sa vošli do limitu finančných prostriedkov vyčlenených na nákup učebníc pre ZŠ a SŠ. Kategória B sú učebnice, ktoré sa nevošli do limitu a MŠ SR ich bude realizovať v prípade, že niektorá z učebníc v kategórii A nevyjde. Pracovné zošity si hradia žiaci.

5. Ďalšie vzdelávanie pedagógov

9. MPC v Prešove v zmysle uznesenia vlády SR č. 278/2003 rozvíja činnosť Rómskeho vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra, ktoré poskytuje odbornometodickú pomoc školám a školským zariadeniam s vysokým zastúpením rómskych detí a žiakov s celoslovenskou pôsobnosťou.

V zozname súťaží žiakov ZŠ a SŠ sa uvádzajú nasledovné:

B.2. Celoštátne športové súťaže v špeciálnom školstve a v cirkevných základných školách

- O pohár Kresťanskej športovej únie: súťaž je určená žiakom cirkevných základných škôl

C. Ostatné súťaže zamerané na umenie, literatúru, hudbu a pod.

- **Biblická olympiáda:** súťaž je určená žiakom ZŠ a SŠ

BIBLICKÁ OLYMPIÁDA

Tretí ročník Celoslovenskej biblickej olympiády vyvrcholil 17.-18. júna 2004 v Prešove stretnutím ôsmich víťazných družstiev z jednotlivých diecéz. V súťažných kolách ich čakal napríklad test, práca so Svätým písmom, tajnička, scénka. Ich prácu hodnotila komisia na čele s ThDr. Antonom Tyrolom.

Vítazi vedomostnej súťaže v **I. kategórii:**

1. miesto: ZŠ Havaj (Prešovská eparchia)
2. miesto: Gymnázium sv. T. Akvinského v Košiciach (Košická arcidiecéza)
3. miesto: ZŠ O. Cabana v Komjaticiach (Bratislavsko-Trnavská arcidiecéza. Naše družstvo z Gymnázia sv. F. Assiského z Levoče sa umiestnilo na 4. mieste.

II. kategória:

1. miesto: Gymnázium A. Bernoláka v Senci (Bratislavsko-Trnavská arcidiecéza)
2. miesto: Gymnázium sv. F. Assiského v Žiline (Nitrianska diecéza)
3. miesto: Gymnázium v Medzilaborciach (Prešovská eparchia). Naše družstvo z Gymnázia P. O.

Hviezdoslava v Dolnom Kubíne sa umiestnilo na 7. mieste.

Paralelne s vedomostnou súťažou bola vyhodnotená aj výtvarná súťaž s názvom Biblia v detskej fantázii. Víťazi výtvarnej súťaže v I. kategórii: Kristína Rovdičová z CZŠ Š. Mnoheľa v Poprade, II. kategória: Nikola Majerčáková z CZŠ Š. Mnoheľa v Poprade, III. Kategória: Antónia Milčáková zo ZŠ v Kamenici n/Cirochou, IV. Kategória: Ildikó Budová z CZŠ v Nových Zámkoch. V. kategória – práce víťazov diecézneho kola žiakov ZSUŠ v Kežmarku boli vylúčené zo súťaže z dôvodu nedodržania veľkosti formátu.

Súťažiacich prišli povzbudiť aj biskupi Ján Babjak z Prešovskej eparchie, Rudolf Baláz z Banskobystrickej diecézy a Stanislav Stolárik z Košickej arcidiecézy. Ministerstvo školstva, ktoré prevzalo spolu s Konferenciou biskupov Slovenska nad súťažou záštitu, zastupovala Mária Paráková.

UČEBNÉ PLÁNY

Predstavujú súbor v súčasnosti platných učebných plánov pre 1.-9. ročník základných škôl, ktoré schválilo MŠ SR 14.5.2003 č. 520/2003-41 s platnosťou od 1. septembra 2003.

a/ Triedu, ktorá má aspoň 24 žiakov, možno na jednej vyučovacej hodine v týždni v 1. a 2. ročníku deliť na dve skupiny bez ohľadu na týždenný počet vyučovacích hodín. Triedu, ktorá má aspoň 24 žiakov, možno na jednej vyučovacej hodine v týždni v 5. až 9. ročníku deliť na dve skupiny v predmete, v ktorom je menej ako 5 hodín v týždni.

f/ Jeden z predmetov je povinne voliteľný. Žiak si vyberie jeden z vyučovacích predmetov a navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka. Na vyučovanie náboženskej alebo etickej výchovy možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny nie väčšie ako 23 žiakov. Ak by mal počet žiakov v jednej skupine na vyučovanie náboženskej alebo etickej výchovy klesnúť pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.

MUDr. Ivan Palúch:
Vyber si život

45 stranová brožúrka napísaná formou listu, ktorý autor adresuje svojim (ale nielen im) kolegom-gynekológom, v ktorom sa zamýšľa nad poslaním lekára-pôrodníka. Pozornosť venuje poľskému experimentu – uzákoneniu právnej ochrany počatia dieťaťa v r. 1997.

Cena: 30,- Sk

MUDr. Ivan Palúch a kol.
Pohľad do maternice

Videokazeta v trvaní 30 minút. Dokumentárny film s púťavým komentárom, ktorý v človeku vzbudzuje úžas nad aktívnym životom plodu v maternici. Je výborným dokumentom, ktorý informuje o prenatalnom živote. Každý, kto uvidí tieto zábery, musí pochopiť, že človek je človekom od počatia a interrupcia je neprijateľná.

Cena: 150,- Sk

Mgr. Marek Iskra:
Misijné cesty sv. Pavla

Multimediálna prezentácia digitálnych fotografií so sprievodnými mapami, textami Svätého písma a zvukovým komentárom.

Prezentácia podrobne dokumentuje všetky tri misijné cesty sv. Pavla i jeho cestu do Ríma. Púťavý obsah je určený všetkým, ktorí chcú vedieť viac o podmienkach a skúsenostiach so šírením kresťanskej viery len pár rokov po Kristovej smrti.

Cena: 50,- Sk

Kniha Jozue, Kniha Ezdrášova
Evanjelium podľa Lukáša

Knihy zo Svätého písma určené pre Biblickú olympiádu v školskom roku 2004/2005.

Cena: 55,- Sk

Neprehliadnite

ROZVRH HODÍN

Súčasťou Katechetických ozvien je tlačivo na vyplnenie rozvrhu hodín. Prosíme, aby ste všetci, ktorí katechizujete, poslali vyplnený rozvrh hodín do 30. septembra 2004 na našu adresu.

PRACOVNÉ ZOŠITY

Upozorňujeme farské prady, ktoré si objednali pracovné zošity pre Náboženskú výchovu, že si ich môžu prevziať na svojom dekanskom úrade. Žiadame všetkých, ktorí ešte nezaplatili za objednané pracovné zošity, aby tak urobili najneskôr do 10. septembra 2004.

Ceny pracovných zošitov:

1. ročník ZŠ	21,- Sk	4. ročník ZŠ	27,- Sk
2. ročník ZŠ	24,- Sk	5. ročník ZŠ	21,- Sk
3. ročník ZŠ	26,- Sk	6. ročník ZŠ	21,- Sk

2% DAŇ

Ďakujeme všetkým Vám, ktorí ste prispeli 2% dane na podporu a rozvoj katechizácie v našej diecéze. Spoločná suma podpory bola vo výške 26 116,- Sk.

Sme deti Božie (príležitostná katechéza)

Cieľová skupina: deti predškolského veku

Kognitívny cieľ:

- prehliť vedomie Božieho detstva
- oboznámiť sa s históriou hriechu a vykúpenia človeka,
- oboznámiť sa s obsahom slova „Abba“

Afektívny cieľ:

- viesť k citlivosti k druhému človeku
- viesť k skúsenosti prežívania radosti v spoločenstve
- viesť k odhaľovaniu Božej prítomnosti cez spoločnú modlitbu

Psychomotorický cieľ:

- prebúdzat' a vytvárať kreatívne myslenie
- učiť sa tichu a sústredeniu
- uvádzať do životných situácií

Pomôcky:

lano (dost' dlhé – podľa počtu detí, aby ho mohli všetci súčasne držať) s pripnutými srdiečkami, domček - z kartónu, alebo z látky - štvorec (stena), trojuholník (strecha), malé štvorce (okná), obdĺžnik (dvere); symbol Božej prozreteľnosti – oko; nápis: ABBA, kartičky z písmenami A, B, B, A.

Metódy: monitorovaný rozhovor, dramatizácia, beseda

ÚVOD:

1. Vytvorenie kruhu, zapálenie sviece, modlitba: „Otče náš“.

2. Monitorovaný rozhovor

Učiteľ sa spýta detí: O čom sme si hovorili naposledy?

Čo znamená, že Boh je našim Otcom?

Ako nás Ježiš vykúpil?

HLAVNÁ ČASŤ:

1. Symbolická ilustrácia tajomstva vykúpenia

Učiteľ položí domček do stredu miestnosti. Učiteľ vyzve deti, aby jedno z nich nazrelo do domčeka, lebo v ňom je ukryté tajomstvo. Môžu sa pozrieť i viaceré deti a hádajú, čo tam vidia. V domčeku je lano s pripnutými srdiečkami (podľa počtu detí, môže byť aj viac).

Učiteľ hovorí deťom: Keď budem vyťahovať lano, rozmýšľajte, na čo nám lano slúži. Nebudeme pri tom rozprávať, iba rozmýšľať. Potom sa porozprávame. Ja vám budem lano postupne podávať a vždy budem myslieť iba na toho z vás, ktorý sa práve chytí lana. Aj vy môžete takto konať – myslieť iba na toho, kto sa práve bude lana dotýkať. (Veľmi dôležitá časť, ktorú netreba podceňovať. Pri tejto činnosti nehovorí ani učiteľ. Je to výchova k tichu, sústredeniu, trpezlivosti a pozornosti!!!)

2. Monitorovaný rozhovor (začína vtedy, keď sa všetky deti dotýkajú lana a učiteľ uzatvorí kruh – drží vlastne oba konce lana).

Učiteľ sa opýta detí: Na čo nám slúži lano? Čo myslíte, čo je to za lano? Čo nám to hovorí?

Učiteľ deťom vysvetľuje: To je záchranné lano, má na sebe pripnuté srdcia, teda je to lano lásky, lano milosti. Pripomeňte si biblický príbeh: hriech prvých ľudí. Boh ako najlepší Otec dáva nám svojho jediného Syna, ktorý nás zachraňuje od hriechu a priťahuje k nebeskému Otcovi. Učiteľ pripevní na domček symbol „Božej prozreteľnosti“ – oko.

3. Dramatizácia „lano lásky“

Učiteľ hovorí deťom: Počúvajte, deti, teraz vám porozprávam skutočný príbeh: Bol raz jeden chlapec, ktorý stále niečo vyviedol. Niekedy to robil naschvál a niekedy to ani nechcel, ale stalo sa. Keď však niečo vystrojil, ukryl sa do kúta svojej izby, aby ho nikto nenašiel. Otec, ktorý ho mal veľmi rád, ho však hľadal. Hľadal ho trpezlivo po celom dome. Volal ho po mene, no chlapec sa neozval. Po čase ho našiel schúleného v kútiku izby. Čo myslíte, čo vtedy urobil? Vystrel k nemu ruky a čakal, kedy mu chlapec padne do náručia a povie slovo: ocko, prepáč. Dočkal sa. Potom ho otec pritiahol k sebe, objal a pobozkal. Vtedy sa chlapec rozplakal od radosti a sľúbil, že sa polepší.

Skúsme teraz zahrať tento príbeh. Všetky deti prichádzajú jednotlivo do kúta miestnosti, učiteľ hodí jeden koniec lana tak, aby sa ho dieťa chytilo (rozhodnutie zmeniť sa). Potom ho „pritiahne“ do stredu miestnosti a odopne mu jedno srdiečko z lana (symbol odpustenia). Postupne si všetky deti sadajú okolo domčeka.

4. Beseda

Učiteľ kladie deťom otázky:

Koho vám pripomínal otec z príbehu?

K čomu môžeme prirovnať situáciu človeka, ktorý zhrešil?

Ako sa taký človek cíti?

Čo robí Boh, keď človek zhreší?

Prečo Boh poslal Ježiša, aby za nás zomrel?

Aký je Pán Boh? (ako najlepší otec)

5. Cvičenie

Učiteľ osloví deti: Ako by sme mohli osloviť otca, ktorý je najlepší? (ocko, tatko). Aj Pán Ježiš nazýval svojho otca – nebeského Otca ABBA. Na to umiestni nápis ABBA na viditeľnom mieste. Deti si tento nápis zložia z písmen, ktoré má učiteľ pripravené na kartičkách (veľké tlačené písmená).

ZÁVER

1. Modlitba detí

Deti sa opäť chytia lana, postavia sa do kruhu, v strede je „domček milosrdnej lásky“:

- spev piesne: o nebeskom Otcovi, napr. Boh, náš Otec; Boh dobrý je, aleluja. (alebo si vypočujú nahrávku piesne Abba Otče)
- Spontánna modlitba: Otče, ďakujem ti za (deti dopĺňujú svoje prosby)

Božie slovo v ľudskom slove – Sväté písmo

(Príležitostná školská katechéza)

Cieľová skupina: žiaci 7.-9. roč. a SŠ

Kognitívny cieľ:

- spoznať, že Sväté písmo je božským a ľudským dielom
- vedieť čítať nadprirodzený charakter Svätého písma
- vedieť rozlíšiť základné literárne druhy používané vo Svätom písme

Afektívny cieľ:

- viesť k úcte k Svätému písmu
- viesť k dôvere, že Boh k nám hovorí cez Božie slovo

Psychomotorický cieľ:

- prebúdzat' a vytvárať kreatívne myslenie

Pomôcky: Sväté písmo, prekopírované prílohy pre žiakov

Metódy: práca s textom, rozhovor, parafrázovanie textu

ÚVOD

Učiteľ predstaví žiakom úryvok z vieroučnej konštitúcie o Božom zjavení. Zdôrazní tučne vyznačené slová (príloha č. 1).

HLAVNÁ ČASŤ

1. Práca so Svätým písmom

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín a rozdá pripravené texty žalmu 109,16-22, s ktorým budú pracovať. Žiaci prečítajú text žalmu. Učiteľ zvolí formu čítania podľa uváženia (nahlas, potichu, jedenkrát potichu, druhýkrát nahlas).

Učiteľ kladie otázky:

- *Ako je predstavený Boh v texte žalmu 109, 6-20 a potom v texte žalmu 109, 21-22?*
- *Ako možno zosúladiť prosby po odplate (v 1. časti) s myšlienkou láskavého Boha? (viď. vysvetlivky k žalmu vo Svätom písme)*
- *Mohol Boh, ktorý vie všetko, diktovať také slová, máme takým slovám veriť?*

Učiteľ povzbudzuje žiakov, aby sa slobodne vyjadrili a hneď nekoriguje ich názory a pohľady.

V závere rozhovoru zhrnie výpovede žiakov slovami: tieto otázky môžeme vtedy prijať, ak berieme do úvahy, že Biblia je zároveň božským a ľudským dielom. Sú to dejiny približovania sa Boha ku človeku, k jeho konečnému posväteniu, akým je celý život Ježiša z Nazaretu, jeho smrť i zmŕtvychvstanie. To je dôvod čítania Svätého písma ako **slova pochádzajúceho od Boha, ale ktoré berie do úvahy ľudskú ohraničenosť**. Tajomný Boh sa približuje človekovi v ľudskom slove. Preto hovoríme, že **autormi posvätných kníh sú tiež ľudia. Ich príspevok k vzniku tohto diela je zviazaný s ich dobou, vedomosťami a kultúrou**. Všetci, ktorí mali podiel na odovzdávaní, redigovaní i písaní, boli inšpirovaní Duchom Svätým.

Musíme sa zamyslieť, aký to má pre nás význam, čo nám to hovorí? Čo od nás takéto chápanie autorstva Biblie vyžaduje?

2. Práca s textom konštitúcie Dei verbum

Žiaci prečítajú pripravený text z Konštitúcie. Po prvom čítaní učiteľ vysvetlí všetky neznáme slová (príloha č. 3). Učiteľ požiada žiakov, aby napísali do svojich zošitov parafrázu úryvku Konštitúcie o Božom zjavení. Niektoré z nich možno prečítať nahlas.

Po analýze textu učiteľ predstaví žiakom nasledujúce zásady (podľa KKC, 109-114):

- * Vo Svätom písme Boh hovorí človeku ľudským spôsobom.
- * Aby sa zistil úmysel svätopiscov, treba vziať do úvahy podmienky ich doby a kultúry, „literárne druhy“, ktoré sa v tom čase používali, ako i spôsob myslenia, vyjadrovania a rozprávania, ktorý bol bežný v tom čase.
- * Sväté písmo sa má čítať a vysvetľovať v tom istom Duchu, v ktorom bolo napísané.
- * Sväté písmo treba čítať „so zreteľom na živú Tradíciu celej Cirkvi“.
- * Je potrebné brať do úvahy spojiť právd viery navzájom a v celom pláne Zjavenia.

ZÁVER

Učiteľ v závere zdôrazní dôležitú pravdu, ktorá je zároveň zhrnutím obsahu tmy a môže byť sformulovaná do vyznania:

VERÍM, ŽE VO SVÄTOM PÍSME BOH Hovorí ČLOVEKU ĽUDSKÝM SPÔSOBOM.

PRÍLOHY

Príloha č. 1

Keďže teda všetko, čo inšpirovaní autori, čiže svätopisci tvrdia, treba pokladať za výrok Ducha Svätého, treba uznať, že **knihy Písma bezpečne, verne a bez omylu učia pravdu**, ktorú chcel mať Boh vo Svätom písme zaznačenú na naše spasenie. A teda „každé Písmo, vnuknuté od Boha, je užitočné na poučovanie, karhanie, naprávanie a vychovávanie v spravodlivosti, aby sa človek Boží stal dokonalým a schopným konať všetko dobré (2Tim 3, 16-17 gr.; Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu: Vieroučná konštitúcia o božom zjavení Dei verbum 11).

Príloha č. 2

Žalm 109, 16-22

*16 Za to, že mu ani nenapadlo byť milosrdným,
ale prenasledoval bedára a žobráka
a sklúčeného v srdci chcel usmrtiť.*

*17 Miloval kliatbu, nech ho teda postihne;
nechcel požehnanie, nech sa teda vzdiali od neho.*

*18 Preklínanie si obliekal sťa odev,
nech vojde do jeho vnútra ako voda
a do jeho kostí ako olej.*

*19 Nech mu je šatou, ktorou sa odeje,
a pásom, ktorým sa vždy opáše.*

*20 Tak nech Pán odplatí tým, čo na mňa žalujú
a zle hovoria proti mne.*

*21 Ale ty, Pane, Pane, pre svoje meno sa ma zastaň,
veď tvoje milosrdenstvo je láskavé;*

*22 zachráň ma, lebo ja som úbohý a chudobný
a moje srdce je vo mne ranené.*

Príloha č. 3

Keďže však vo Svätom písme Boh prehovoril prostredníctvom ľudí a ľudským spôsobom, aby vysvetľovateľ Svätého písma dobre pochopil, čo nám chcel Boh povedať, musí pozorne skúmať, čo vlastne mali svätopisci v úmysle vyjadriť a čo Boh uznal za dobré prejaviť ich slovami.

Aby sme zistili úmysel svätopisca, treba si okrem iného všímať aj literárne druhy. Lebo iným spôsobom sa pravda podáva a vyjadruje v rozmanitých historických textoch a ináč v textoch prorockých alebo básnických, alebo v iných formách vyjadrovania. Ďalej je potrebné, aby vysvetľovateľ hľadal zmysel, ktorý svätopisec chcel v daných okolnostiach vyjadriť a skutočne vyjadril pomocou vtedy používaných literárnych druhov, podľa podmienok svojej doby a kultúry. Aby sa totiž správne pochopilo, čo chcel posvätný autor povedať tým, čo napísal, treba venovať náležitú pozornosť charakteristickým spôsobom myslenia, vyjadrovania a rozprávania, ktoré jestvovali v časoch svätopiscových, ako aj na spôsoby, ktoré boli bežné v tom čase.

(Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu: Vieroučná konštitúcia o Božom zjavení Dei verbum 12)